

Zpráva o šetření z vlastní iniciativy ve věci postupu Policie České Republiky při střelbě a narušování občanského soužití v letním táboře ROMANO DROM 2016

Předmětem mého šetření je postup Policie České republiky (dále také „policie“) po oznámení střelby v táboře letní umělecké školy ROMANO DROM v Jiřetíně pod Jedlovou dne 6. srpna 2016.

Konkrétně jsem zkoumala:

- (A) proč policie nepřijela po oznámení střelby do tábora a neujistila se, že účastníci tábora jsou v bezpečí a neuklidnila tamější situaci,
- (B) namítané neprofesionální a bagatelizující chování policisty prap. Jiřího Haráka při podání vysvětlení účastníků tábora.

A. Shrnutí

Šetřením jsem zjistila, že policisté Policie České republiky, obvodního oddělení Varnsdorf (dále také „OO PČR Varnsdorf“), pochybili tím, že po oznámení střelby v areálu „Pod Jedlovou“ v Jiřetíně pod Jedlovou do tábora nepřijeli a neověřili, zda účastníci tábora nejsou nadále ohroženi, přinejmenším nepřispěli k uklidnění situace. Odbor vnitřní kontroly Policie České republiky – Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje pochybil, když tato pochybení neshledal. Policista prap. Jiří Harák se choval k účastníkům tábora, kteří přišli podat vysvětlení ke střelbě v táboře ve dnech 4. a 6. srpna 2016, nevhodně a neprofesionálně tím, že vážnost jednání střelce bagatelizoval a nevěnoval přítomným osobám patřičnou pozornost.

B. Skutková zjištění

Pro zahájení šetření z vlastní iniciativy jsem se rozhodla poté, kdy jsem se z veřejně dostupných zdrojů dozvěděla o střelbě v táboře.¹ Hovořila jsem s některými účastníky tábora, především paní [REDAKCE], která tábor vede, a jejím manželem [REDAKCE]. Svá zjištění jsem konfrontovala se závěry odboru vnitřní kontroly Policie České republiky – Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje nad činností OO PČR Varnsdorf, které jsem si vyžádala od ředitele Policie České republiky – Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje. Na základě shromážděných podkladů shrnuji průběh událostí ve dnech 4. a 6. srpna 2016.

1 <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/muz-vyhrozoval-detem-ze-sboru-idy-ke-larove-strilel-ze-zbrane-policie-neprijela>
<http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/domaci/ida-ke-larova-k-incidentu-na-detskem-tabore-jestli-si-nekdo-mysli-ze-nas-policie-chrani-je-na-omylu>
http://zpravy.idnes.cz/muz-vyhrozoval-romskym-detem-a-strilel-do-vzduchu-fws-/domaci.aspx?c=A160827_131050_domaci_zt
<https://www.novinky.cz/krimi/413042-muz-vyhrozoval-a-strilel-pred-detmi-na-romskem-tabore-policie-neprijela.html>
<http://tn.nova.cz/clanek/muz-strilel-na-romskem-tabore-detem-nadaval-policie-neprijela.html>

V rekreačním areálu „Pod Jedlovou“ v Jiřetíně pod Jedlovou se uskutečnilo od 30. července do 13. srpna 2016 letní umělecké soustředění ROMANO DROM 2016 dětského sboru [redacted] pod vedením paní [redacted] ve spolupráci s umělci České filharmonie.

První útok nastal dne **4. srpna 2016 kolem 21:30 h večer**, kdy se děti vracely z „bojovky“ po veřejně přístupné cestě kolem obydlí pana [redacted]. Ten je vulgárně slovně napadl a použil svou zbraň (později identifikovanou jako plynovou pistoli EKOL-P 29 mm), se kterou 1krát vystřelil do vzduchu. Děti byly událostí vylekány, vedoucí zvažovali oznámení na policii. Jelikož nechtěli dětem kazit hezký den, který by mohl být znehodnocen výslechy dětí dlouho do noci, incident nakonec neohlásili.

Napjatá situace vyvrcholila dne **6. srpna 2016 kolem 8:30 h**, kdy v táboře v době rozcvičky zazněly 3 výstřely. Poté do tábora a posléze do kuchyně vnikl pan [redacted] a slovně (velmi vulgárními nadávkami s rasistickým zabarvením) napadl personál v kuchyni – pana [redacted].

V 9:27 h pan [redacted] volal na linku 158, aby vysvětlil své potíže se sousedním táborem. Z poslechu pořízeného záznamu telefonického hovoru vyplývá, že si stěžoval na hluk přes celý den, a ačkoliv není rušen noční klid, nemůže tento „bordel“ snést. Z celého hovoru je patrný negativní postoj k Romům, kdy opakuje, že jsou tam cikáni a že „Vám budou ty černé huby říkat“, že na ně střílel. Pan [redacted] připustil použití své poplašné zbraně, ale to jen za účelem tréninku svého loveckého psa. Také připustil, že vstoupil do areálu a že „slušně s nimi nejednal“. Operační důstojník jej informuje, že se s ním spojí místní policie, načež pan [redacted] sděluje, že celý den nebude doma.

Kolem 9 h se majitel objektu tábora [redacted] vydal na OO PČR Varnsdorf, aby střelbu sám ohlásil.

V 9:46 h mu volala paní [redacted] na mobil.² Dle svých slov chtěla hovořit s policistou, kterému pan [redacted] podával vysvětlení. Dovožují, že šlo o inspektora prap. Jiřího Haráka.³ Paní [redacted] uvedla, že policista na její sdělení, že „se v táboře střílelo, potřebujeme, abyste přijeli“, reagoval tím, že „má své postupy“ a telefon položil. Střelbu v táboře proto ohlásila paní [redacted] **v 10:12 h** na linku 158. Z poslechu pořízeného záznamu telefonického hovoru je jasně patrné, že oznamovatelka apelovala na příslušníky policie, aby se případem zabývali a situaci uklidnili (citují): „*my potřebujeme vědět, že ty děti budou v pořádku, potřebujeme cítit, že to taky někdo řeší a že se to tady v klidu dojde do konce.*“ Operační důstojník informuje paní [redacted], že střelec již tento konflikt oznámil, a sděluje, že toto „proti-oznámení“ předá příslušnému OO PČR Varnsdorf.

V čase **10:40–10:50 h** se s paní [redacted] **telefonicky spojil policista OO PČR Varnsdorf inspektor prap. Ducháček**. Sdělil jí, že ze zbraně nemusí mít obavy. Podle paní [redacted] měl výslovně sdělit, že do tábora nikdo nepřijede, a doporučit, ať přijedou sami na stanici. Inspektor prap. Ducháček dále volal panu [redacted] a na **základě jeho sdělení**,

² Mám doloženo výpisem hovorů z telefonu paní Idy Kelarové.

³ Odpovídá to úřednímu záznamu o podání vysvětlení panem Ezrem ze dne 6. 8. 2016.

že jde pouze o startovací pistoli, po negativní **lustraci v evidenci držitelů zbraní**, pokládá informaci, že střelba neproběhla žádnou nebezpečnou zbraní, za pravdivou.

Odpoledne v čase 15:30 h, po odjezdu dětí na zkoušku do Rumburku, se na služebnu OO PČR Varnsdorf dostavili účastníci tábora – paní [REDAKCE], pan [REDAKCE], paní [REDAKCE], paní [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE], aby byli vyslechnuti jako svědci. Z jejich popisu a poslechu zvukové nahrávky pořízené na policejní služebně vyplývá, že byli nečekaně konfrontováni s bagatelizujícím přístupem policisty prap. Jiřího Haráka, který se vyjadřoval slovy (cituji): „*Nebudeme z toho dělat kovbojku... nebudeme vyslýchat celý tábor.*“ Ze všech přítomných byli posléze vyslechnuti pouze pan [REDAKCE] a paní [REDAKCE] (prap. Zdeňkem Ducháčkem) a paní [REDAKCE] (prap. Jiřím Harákem). Dle úředního záznamu inspektora prap. Ducháčka musel být řešen nový nápad – bylo oznámeno napadení a rvačka osob v parku ve Varnsdorfu a na OOP PČR Varnsdorf byli předvedeni tři aktéři. Účastníci tábora proto dobrovolně odešli. Z informací od ředitele Policie České republiky – Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje vyplývá, že prap. Jiří Harák odjel do tábora (v čase **16:30 h**) **provést „preventivní kontrolu“**.

Paní [REDAKCE] doplnila, že své zkušenosti s policií ve Varnsdorfu líčila **také policistce pprap. Kokešové** – jde o matku jedné z dřívějších účastnic akcí pořádaných paní [REDAKCE]. Z kontrolního spisu vyplývá, že policista prap. Ducháček požádal kolegyni pprap. Kokešovou, aby se událostem věnovala, a ta přislíbila, že do tábora večer zajede. Paní [REDAKCE] potvrdila, že policistka do tábora večer přijela, k uklidnění situace ale nikterak nepřispěla. Z odpovědi ředitele Policie České republiky – Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje vyplývá, že k žádnému výjezdu do tábora nedošlo, nebyl o tom zpracován žádný úřední záznam. Policistka v rámci kontrolního šetření pracovníků uvedla, že tábor navštívila pouze z osobních důvodů, aby řešila záležitosti své dcery. Paní [REDAKCE] sdělila, že po příjezdu do tábora byla policistka „úplně jiná“ a prý zmiňovala, že „*nejlepší to bude ututlat*“.

C. Hodnocení věci ochránkyní

C.1 Proč policie do tábora nepřijela

Především se pozastavuji nad **liknavým postupem** policie po oznámení střelby v táboře. Dle sdělení ředitele Policie České republiky – Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje na místo události policie nepřijela, jelikož situaci sama vyhodnotila tak, že v daném okamžiku žádné ohrožení nehrozí.

Přitom je zřejmé, že **příslušníci policie vycházeli pouze z tvrzení** dotčených osob v rámci telefonických hovorů, a to především samotného střelce a z lustrace v evidenci držitelů zbraní, z níž vyplývá ale jen tolik, že střelec **neměl disponovat žádnou legálně drženou zbraní. Neproběhla tak žádná kontrola na místě, kontrola samotného střelce či zbraně.** Policie nečinila nic, aby zjistila, zda střelec skutečně nedisponuje zbraní a bezpečí ubytovaných reálně neohrožuje. Z dostupných materiálů dále vyplývá, že neexistovaly žádné objektivní skutečnosti, které by provedení tohoto šetření na místě bránily. Argument, že se střelec již nenacházel ve svém obydlí, a tak nemohla proběhnout kontrola, není legitimní – ani tuto informaci, že se pan [REDAKCE] z domu vzdálil a je pracovně zaneprázdněn, policie nijak neověřila.

Není také jasné, z čeho policisté vycházeli při tvrzení, že bezpečí ubytovaných v okamžiku po oznámení střelby již nebylo ohroženo. **Policisté v době oznámení nedisponovali žádnými informacemi o programu dětí**, a nemohli tak vědět, zda se děti nacházely v táboře, či již odjely mimo areál. Jedinou informací o pohybu dětí byl telefonát paní [REDAKCE] s inspektorem prap. Ducháčkem, z něhož mělo vyplynout, že se v té chvíli nachází (spolu s dětmi) mimo areál a na služebnu bude moci přijet až odpoledne. Pobyt dětí mimo tábor však účastníci tábora popírají a dokládají ji také programem tábora, z něhož plyne, že standardně byly děti do oběda v táboře a nacvičovat do Rumburku odjížděly až po obědě.

Nadto z předložených kopií hovorů a tvrzení zúčastněných osob je naprosto **zjevná naléhavost celé situace**, kdy dotčené osoby po střelbě apelovaly na příslušníky policie, aby situaci přijeli řešit, popř. situaci v táboře alespoň uklidnili. **Úkolem policie, má-li „pomáhat a chránit“, bylo také přispět ke zklidnění vyhocené situace a poskytnout vedení tábora podporu.** V této roli policie naprosto selhala. Občané přitom nesmí ztratit pocit ochrany, pokud se v obdobných situacích na policii obrátí, jelikož mají legitimní očekávání, že právě od toho zde policie skutečně je – aby jim pomáhala a chránila je.

Tento účel nemohla naplnit ani „preventivní kontrola“ provedená v táboře v 16:30 h prap. Jiřím Harákem, když v té době byli účastníci tábora v Rumburku či ve Varnsdorfu na služebně, což bylo prap. Harákovi známo. Jestli chtěl policista situaci uklidnit, měl jet do tábora společně s paní [REDAKCE] a vyčkat na ostatní táborníky a promluvit k nim následně o dané situaci.

Pokud vezmeme v potaz, že dotčené osoby ještě týž večer čekaly na vyřešení celé situace - předpokládaly, že někdo od policie přijede a účastníky tábora uklidní, ubezpečí je, že jim nebezpečí nehrozí a že policie má situaci pod kontrolou, mohla ještě návštěva policistky pprap. Kokešové jejich očekávání naplnit. Vyrozuměla jsem, že za tímto účelem byla i policistka prap. Ducháčkem instruována k návštěvě tábora. Nicméně podle sdělení ředitele Policie České republiky – Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje večerní návštěva policistky pprap. Kokešové ve skutečnosti neměla tento účel. Policistka měla (v době své služby?) v táboře řešit záležitosti své dcery (která – dle mých informací – měla být pouze jednou z dřívějších účastnic tábora a v danou dobu se v táboře ani nenacházela).

C.2 Nevhodné chování prap. Jiřího Haráka

Jako problémové pak shledávám chování samotného policisty prap. Jiřího Haráka při podávání vysvětlení účastníků tábora na služebně OO PČR Varnsdorf. Z nahrávek pořízených svědky na služebně obvodního oddělení totiž vyplývá, že prap. Harák přítomné osoby odbyl a sdělil jim, že nebude provádět výslech všech, kteří se chystali vypovídat. Celou situaci se **snažil zlehčovat** a v závěru člověk mohl nabýt dojmu, že se v podstatě nic nestalo a sami přítomní jsou spíše na obtíž, když chtějí věc řešit. Za nevhodný považuji způsob, jakým policista popisuje vystupování účastníků na stanici.⁴ Podle mého názoru to svědčí o tom, že si **vůbec neuvědomoval skutečnou obavu účastníků tábora o život svěřenců (dětí)**

⁴ Prap. Harák v úředním záznamu: „Na to bylo však reagováno ze strany členů filharmonie tím, že mládež je značně ohrožena, policie nic nedělá, číhá tam nebezpečí a okamžitě musí zasáhnout, kde při tomto jednání se chovali arogantně, rozhazovali rukama a hlasitým projevem útočili a stále poučovali co má policie dělat.“

a jejich možný pocit, že policie nekoná, jak by měla podle jejich očekávání, a že argument, který opakovaně pro jejich uklidnění používal „zbraň střelce je nemůže ohrozit“, není přesvědčivý. Pokud nebyl prostor s ohledem na další nápad vyslechnout další účastníky tábora, považovala bych za vhodné domluvit se na jiném termínu podání vysvětlení, např. následující den.

Ředitel Policie České republiky – Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje uznal pochybení prap. Jiřího Haráka, když sdělil, že při řešení všech oznámení učiněných na Policii České republiky by se měl přijímací policista vždy vyvarovat prezentací osobních názorů na věc. Uznal i pochybení, že odmítl vyslechnout přítomné účastníky tábora. Vyrozuměla jsem, že obojí vyřeší ve své pravomoci.

C.3 Vnitřní kontrola

Vzhledem k tomu, že se názorově rozcházím se závěrem vnitřní kontroly, pokud jde o otázku, zda policie měla do tábora po ohlášení střelby přijet – z důvodů, které jsem výše uvedla, shledávám chybným závěr vnitřní kontroly o absenci pochybení v postupu policie.

D. Závěry

Zprávu zasílám řediteli Policie České republiky – Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje a podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv žádám, aby se ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřil ke zjištěným pochybením a informoval mě o přijatých opatřeních k nápravě (a to nejen vůči prap. Jiřímu Harákovi). Zpráva shrnuje moje dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

Brno 6. března 2017

Mgr. Anna Šabatová, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(zpráva je opatřena elektronickým podpisem)